

Tampereen ammattikorkeakoulu
Ammatillinen opettajakorkeakoulu

Poutiainen Satu
Sillanpää Marja
Vilppula Susanna

Kehittämishanke

Ohje aikuisten näyttötutkinnon suorittamisesta Moodleen

Työn ohjaaja Annukka Tapani
Tampere 10/2011

Tampereen ammattikorkeakoulu
Ammatillinen opettajakorkeakoulu
Opettajankoulutuksen kehittämishanke

Poutiainen, Satu; Sillanpää, Marja; Vilppula, Susanna
Ohje aikuisten näyttötutkinnon suorittamisesta Moodleen
21 sivua + 4 liitesivua
Lokakuu 2011
Työn ohjaaja Annukka Tapani

TIIVISTELMÄ

Kehittämishankkeemme tavoitteena oli luoda selkeä ja käytännönläheinen verkkosivu, jossa kerrotaan tärkeimmät aikuisten näyttötutkinnon suorittamiseen liittyvät asiat ja käsitteet. Halusimme luoda verkko-oppimisympäristö Moodleen uuden verkkosivun, josta on hyötyä sekä tutkinnon suorittajille, työpaikkaohjaajille, kouluttajille että tutkintosuoritusten arvioijille.

Kehittämishankkeemme lähtökohtana oli tutkinnon suorittamiseen liittyvien asioiden yhtenäistäminen samalle verkkosivulle. Tavoitteena oli tutkinnon suorittamiseen liittyvän terminologian ja ohjeistuksen yhdenmukaisuus, verkkosivun helppokäyttöisyys ja -lukuisuus sekä ajan säästö. Haastattelimme kehittämishankettamme varten liiketalouden kouluttajia. Kouluttajien selkeä viesti oli, että tällaiselle yhtenäiselle kirjalliselle tutkintoinfolle olisi tarvetta.

Kehittämishankkeemme verkkosivu otettiin käyttöön lokakuussa 2011 uuden merkonomiryhmän kanssa. Verkkosivun arviointi opiskelijoilla on siis alkanut. Tarkoituksemme on, että kehittämishankkeemme verkkosivu otettaisiin käyttöön laajemminkin Tampereen Aikuiskoulutuskeskuksessa.

Asiasanat: aikuisten näyttötutkinnot, näyttötutkinto-opas, tutkintoinfo, verkkosivu, Moodle

Sisällysluettelo

1 Johdanto	4
2 Kehittämishankkeen tarkoitus ja toteutus	5
2.1 Kehittämishankkeen tavoitteet	5
2.2 Kehittämishankkeen toteutus	5
3 Käytettävyys - mitä se on?	7
4 Käyttäjän huomioon ottaminen	9
5 Verkkosivujen käytettävyydestä	11
5.1 Typografia eli kirjoitusmerkkien käyttö	12
5.2 Värien käyttö	13
5.3 Muita korostuskeinoja	14
6 Verkkokurssin pedagoginen suunnittelu	16
7 Yhteenveto	20
Lähteet	21
Liitteet	22
Liite 1: Kuvaruutukaappaus tutkintoinfosta	22

1 Johdanto

Kehittämishankkeemme aiheena on aikuisten näyttötutkintoprosessin selkeyttäminen ja yhtenäistäminen verkko-oppimisympäristöön luodun verkkosivun avulla. Käytetty verkko-oppimisympäristö on Moodle. Verkkosivun tulevat pääasialliset käyttäjät ovat aikuisten näyttötutkintojen parissa työskentelevät Tampereen Aikuiskoulutuskeskuksen kouluttajat ja tutkinnon suorittajat. Tarkoituksena on myös, että tutkinnon suorittajien työpaikkaohjaajat sekä tutkintosuoritusten arvioijat käyttävät verkkosivua.

Tälle kehittämishankkeelle oli selkeä tarve; näyttötutkintoihin liittyvää materiaalia on paljon ja hajallaan, joten pyrimme keräämään tarpeellisen ja helppokäyttöisen tutkintoinfon yhdelle verkkosivulle. Kehittämishankkeessamme pyrimme antamaan konkreettisia työkaluja, menetelmiä, ideoita ja esimerkkejä tutkintosuunnitelman laatimiseen ja tutkinnon suorittamiseen.

Verkkosivun käytöstä ja hyödyllisyydestä saamme myöhemmin palautetta sekä kouluttajilta että opiskelijoilta. Tarkoituksena on, että jokainen koulutusala voi hyödyntää tekemäämme verkkosivua opiskelijoiden ja muiden sidosryhmien opastamisessa.

Käytettävyys liittyy olennaisesti verkkosivun tekemiseen. Tästä syystä selvitämme käytettävyyden perusidean sekä pohdimme, miten käyttäjä tulee ottaa huomioon verkkosivun suunnittelutyössä. Käsittelemme käytettävyyttä erityisesti verkkosivujen kannalta. Esittelemme myös mallin verkkokurssin pedagogisesta suunnittelusta ja vertaamme omaa työskentelyämme malliin.

2 Kehittämishankkeen tarkoitus ja toteutus

2.1 Kehittämishankkeen tavoitteet

Kehittämishankkeemme keskeisenä tarkoituksena on luoda yhtenäinen verkkosivu kaikille kouluttajille, jotka työskentelevät Tampereen Aikuiskoulutuskeskuksessa aikuisten näyttötutkintojen kanssa. Lähtökohtana verkkosivun luomisessa on käytetty liiketalouden perustutkintoa. Kyseisen tutkinnon suorittajilta on tullut palautetta, että eri kouluttajat ohjeistavat tutkinnon suorittamista erilailla. Tutkinnon suorittajille on järjestetty tutkintoinfo ryhmänä ja vastuukouluttaja on ohjeistanut tutkinnon suorittajaa myös henkilökohtaisesti. Tällainen ohjeistus ei kuitenkaan aina ole riittänyt opiskelijoille. Tutkinnon suorittaminen aidoissa työtehtävissä koetaan joskus vieraaksi ja vaikeaksi hahmottaa. Tutkinnon suorittajat ovat kaivanneet tarkempaa kirjallista ohjetta avuksi tutkinnon suorittamiseen.

Kehittämishankkeemme tavoitteena on myös vaikuttaa opettajien väliseen yhteistyöhön ja rakentaa uusia yhteistyön muotoja oppilaitoksen eri toimialojen välillä. Toivomme, että kehittämishankkeemme verkkosivu mahdollistaa uuden yhtenäisen toimintatavan liiketalouden koulutusalailla ja myöhemmin myös laajemmin eri toimialoilla.

2.2 Kehittämishankkeen toteutus

Haastattelimme liiketalouden perustutkinnon parissa työskenteleviä kouluttajia ja kysimme heidän mielipidettään, millä keinoin saisimme tutkinnon suorittamisesta helpommin ymmärrettävän prosessin. Halusimme myös selvittää, mikä voisi olla se mahdollinen työkalu, joka auttaisi kouluttajia ohjaamaan tutkinnon suorittamista. Haastattelun tuloksena tuli esiin tarve kirjalliselle ohjeelle, jossa mahdollisimman selkeällä kielellä selvitettäisiin tutkinnon suorittaminen vaihe vaiheelta. Kieleen tulisi kiinnittää erityistä huomioita, vaikeaksi koettu tutkintokieli pitäisi saada selkeästi ymmärrettäväksi. Kirjallisen ohjeen tarvetta perusteltiin myös sillä, että näin annettu tietosisältö olisi samanlainen kaikille ja että se olisi koko ajan saatavilla. Haastattelujen perusteella, ja tutkinnon vastuukouluttajan kanssa yhteistyössä, päädyimme tekemään verkkosivun tut-

kinnon suorittamisesta. Päädyimme verkkosivuun, koska se palvelee sekä tutkinnon suorittajaa että kouluttajia. Tavoitteena on, että pyrimme tekemään verkkosivusta mahdollisimman helppokäyttöisen ja että sitä voisi käyttää yleisesti moneen tutkintoon ja eri koulutusaloilla. Testaamme verkkosivua kuitenkin ensin vain liiketalouden perustutkin-
nossa.

3 Käytettävyys - mitä se on?

Kehittämishankkeemme päätavoitteena on siis luoda sellainen verkkosivu, jota on helppo käyttää ja josta on hyötyä sekä opiskelijoille että opettajille. Verkkosivun käytettävyyden tulee siis olla kunnossa, mutta mitä käytettävyydellä yleisesti tarkoitetaan?

Kirjassaan *Käytettävyyden psykologia* (2006, 17) Sinkkonen, Kuoppala, Parkkinen ja Vastamäki kertovat, että kaksi eniten siteerattua käytettävyyden määritelmää ovat Jacob Nielsenin ja ISO 9241-11 -standardin määritelmät. Kirjan mukaan ”käytettävyys on menetelmä- ja teoriakenttä, jonka kautta käyttäjän ja laitteen yhteistoimintaa pyritään samaan tehokkaammaksi ja käyttäjän kannalta miellyttävämmäksi. Käytettävyys käyttää hyväksi kognitiivisen psykologian sekä ihmisen ja koneen vuorovaikutuksen tutkimusta.” Jacob Nielsenin mielestä käyttökelpoisuuteen vaikuttavia tekijöitä on monia. Yksi niistä on käytettävyys. Muita tekijöitä ovat käyttötilanteen opittavuus, virheettömyys, muistettavuus, tehokkuus ja miellyttävyys.

Sinkkonen et al (2006, 17) kertovat kirjassaan, että ISO 9241-11 -standardi liittyy näytönpäättelyön ergonomiaan ja se antaa ohjeita käytettävyydestä. Kyseinen standardi määrittelee käytettävyyden riippuvaksi käyttötilanteesta. Standardi on samaa mieltä kuin Nielsenin siitä, että tehokkuus ja miellyttävyys ovat osa käyttökelpoisuutta, mutta standardi lisää joukkoon myös tuottavuuden. Wille Kuutti (2006, 15) kuvaa kirjassaan *Käytettävyys, suunnittelu ja arviointi* saman asian selkeämmin. Kuutin mukaan standardi ”määrittelee käytettävyyden kokonaisuudeksi, joka kuvaa miten hyvin tietyt käyttäjät kykenevät käyttämään käytössään olevia työvälineitä tiettyjen tehtävien suorittamiseen tietyissä ympäristöissä tavoitteidensa saavuttamiseen”. Jo näiden kahdenkin määritelmän perusteella voi nähdä, että käytettävyyden määritelmästä ollaan montaa mieltä.

Wille Kuutti (2003, 13 - 16) kirjoittaa että ”Käytettävyys tuotteen ominaisuutena kuvaa, kuinka sujuvasti tuotteen toimintoja käyttäjä käyttää päästäkseen haluamaansa päämäärään. Käytettävyydessä on siis kyse ihmisen ja koneen vuorovaikutuksesta.” Käytettävyys koostuu Kuutin mukaan osa-alueista, joita ovat opittavuus, muistettavuus, tehokkuus, pieni virhealttius ja miellyttävyys. Intuiitivisuus liittyy myös käytettävyyteen ja käyttöliittymiin. Sillä tarkoitetaan tuttuutta aikaisemmasta kokemusmaailmasta. Esi-

merkiksi tottunut www-sivujen käyttäjä tietää, että tietyn sinisillä kirjaimilla kirjoitettu ja alleviivattu www-osoite toimii linkkinä kyseiseen osoitteeseen. Tätä asiaa ei tarvitse nykyään erikseen selittää.

Kuutti (2003, 13 - 16) toteaa, että tieteenalana käytettävyys tutkii ominaisuuksia, jotka määrittelevät, onko tuote käytettävyydeltään hyvä vai huono. Lisäksi käytettävyys käsittelee menetelmiä, joilla voidaan suunnitella tuotteita, jotka ovat käytettävyydeltään hyviä sekä menetelmiä, joilla valmiin tuotteen käytettävyyttä voidaan arvioida. Lopuksi Kuutti kiteyttää pohdintansa käytettävyydestä siihen, että käytettävyydellä on hänen mielestään suuri välillinen merkitys. Jos tuotteen käytettävyys on kunnossa, se tehostaa tuotteen käyttämistä ja tuo mukanaan jopa valtavia kansantaloudellisia etuja.

4 Käyttäjän huomioon ottaminen

Sinkkonen et al (2006, 23) nimittävät tuotetta käyttävää ihmistä käyttäjä-ihmiseksi.

Käyttäjä-ihmisellä on usein monenlaista kokemusta monenlaisista käytettävistä tuotteista ennen kuin hän alkaa käyttää tiettyä tuotetta. Käyttäjä-ihmisellä on

- ”synnynnäisiä fysiologisia ja psykologisia rakenteita, esimerkiksi aistit, muistirakenteet ja perustarpeet.
- suhteellisen pysyviä kulttuurisia seikkoja, esimerkiksi kieli sekä osa normeista ja tavoista.”

Käyttäjä-ihmiseltä myös odotetaan, että hänellä on erilaisiin teknisiin toimintaympäristöihin liittyviä totuttuja tapoja eli konventioita. Kun suunnittelijat noudattavat näitä tapoja, ne vahvistuvat entisestään ja uusille käyttäjille tulee mahdollisuus oppia samat tavat. Näistä tavoista voidaan johtaa sääntöjä ja kirjoittaa niitä suunnitteluoppaisiin ja esimerkiksi yritysten omiin tyylioppaisiin ja standardeihin (Sinkkonen et al 2006, 23).

Sinkkonen et al (2006, 23) toteavat lisäksi, että ihmisen toimintaan vaikuttavat muutkin asiat kuin edellä mainitut. Näitä asioita ovat kulttuuriin liittyvät elementit, kuten muoti, alakulttuurit ja talokohtaiset toimintatavat, tehtävät, yksilölliset toimintaan liittyvät rajoitukset ja taidot, käytettävissä oleva tila ja sen olosuhteet sekä käyttötilanne. Näiden seikkojen vaikutus on selvitettävä jokaisessa suunnitteluprojektissa erikseen. ”Käyttäjän toimintaa pitää tutkia ja havainnoida sekä ennen tuotteen suunnittelua, suunnittelun aikana ja suunnittelun jälkeen” (Sinkkonen et al 2006, 29).

Kuutti (2003, 117) kirjoittaa, että käyttöliittymän suunnittelussa on tärkeää tuntee käyttäjä mahdollisimman hyvin, jotta saavutetaan hyvä käytettävyys. Tässä kehittämishankkeessa käyttöliittymä on verkko-oppimisympäristö Moodle. Hankkeen kohteena olevan tutkintoinfon käyttäjäryhmä on hyvin heterogeeninen. Aluksi käyttäjiä ovat liiketalouden perustutkinnon suorittajat, heidän työpaikkaohjaajansa sekä työelämäarvioijat. Tässäkin joukossa on ihmisillä hyvin erilaisia taustoja, sekä koulutuksen, työkokemuksen että muun elämäkokemuksen suhteessa. Jatkossa tavoitteena on, että myös muiden tutkintojen suorittajat, työpaikkaohjaajat ja arvioijat käyttävät samaa verkkosivua. Sil-

loin ryhmä on vielä heterogeenisempi, mutta kaikkien yhteisenä tekijänä on aikuisten näyttötutkinnon suorittaminen.

Useimmilla ihmisillä on nykyään vaihtoehtoja esimerkiksi tuotteiden ja ohjelmien suhteen. Opiskelijalla ei tosin aina ole vaihtoehtoja sen suhteen, mille kurssille hän osallistuu, sillä osa kursseista on pakollisia. Sinkkonen et al (2006) kertovat, että käytettävyytutkimuksen piirissä ollaan entistä kiinnostuneempia tunteiden vaikutuksesta käyttilanteeseen. Kiinnostuneita ollaan myös niistä tunteista, joita tuote aiheuttaa ihmisessä. Käytettävyytutkimuksessa uskotaan, että negatiiviset tunteet ja negatiiviset uskomukset vähentävät käyttäjän kykyä ja halua sietää tuotteen ongelmia. Vastaavasti, kun käyttäjällä on positiivisia tunteita tuotetta kohtaan, hänellä on viitseliäisyyttä ja sinnikkyyttä yrittää uudelleen. Sinkkonen et al (2006, 248) kiteyttävät, että ”tunteiden, motiivien ja tarpeiden mukaan otto laajentaa perinteisen käytettävyyden käsitteen käyttäjäkokemus-käsitteeksi”.

5 Verkkosivujen käytettävyydestä

Verkkosivuista käytetään alan kirjallisuudessa usein termiä web-sivut. Tästä syystä myös tässä kehittämishankkeessa käytetään sekä termiä verkkosivu että web-sivu. Web-sivujen käytettävyys on oleellista erityisesti sen takia, että niitä käytetään usein yksin ilman ohjaajaa tai opettajaa. Käyttöohjeita on yleensä olemassa, mutta niitä käytetään vähän ja opetellaan kokeilemalla. Niinpä web-sivujen käytettävyyteen kannattaa todella kiinnittää huomiota.

Kuutti (2003, 50) kiteyttää hienosti sen, millaisiksi web-sivut kannattaisi tehdä. Hänen mielestään ”kaikkein parasta olisi näyttää käyttäjälle juuri se informaatio, jota hän tarvitsee, eikä mitään muuta ja vielä kaiken lisäksi oikeassa paikassa oikeaan aikaan”. Sinkkonen et al (2006, 67) toteavat, että käyttäjän täytyy pystyä havaitsemaan tuotteessa kaikki tehtävän suorittamisen kannalta oleellinen, jotta hän pystyy käyttämään tuotetta. Käyttäjän täytyy myös pystyä seuraamaan, mikä vaikutus hänen toimenpiteillään on tuotteen tilaan. Joskus käy niin, että käyttäjä ei näe kaikkea mitä hänen pitäisi. Syynä on yleensä joko se, että ”väärä asia käyttöliittymässä vie hänen huomionsa tai se, että asiat eivät hahmotu hänelle tai hahmottuvat väärin”. Kun käyttöliittymä toimii käyttäjän näkökulmasta hyvin, yleensä käyttöliittymän ulkoasu on rakennettu siten, että se tukee tuotteen käsitteellistä sisältöä ja luo tuotteesta yhtenäisen kokonaisuuden (Sinkkonen et al 2006, 109).

Sinkkonen et al (2006, 79) korostavat kirjassaan, että näkeminen ja havaitseminen näköaistin avulla eivät ole sama asia. On olemassa käyttöliittymäratkaisuja, joiden synnyttämä näköärsyke lähettää niin paljon hälyä, että varsinainen asia hukkuu hälyyn. Syynä voi olla se, että käyttöliittymään on laitettu liikaa tietoa tai tieto on organisoitu huonosti. Samoilla linjoilla on myös Kuutti (2003, 94 – 95), jonka mielestä huomion kiinnittämisessä tulisi muistaa kohtuus. Huomiota toki kannattaa kiinnittää tärkeisiin kohtiin, mutta se on järkevää tehdä hyvin harkitusti ja vain silloin kun siihen on oikeasti tarvetta. Kovin montaa asiaa ei kannata korostaa kerralla.

Sinkkonen et al (2006, 100) antavat hyviä vinkkejä käyttöliittymän suunnittelijoille, jotta suunnittelijat osaisivat auttaa käyttäjää havainnoinnissa. Tässä kirjoittajien hyväksi havaitsemat keinot:

- Anna sopiva tietomäärä käyttäjälle oikeaan aikaan oikeassa järjestyksessä.
- Jätä pois kaikki varmuuden vuoksi mukaan otetut tiedot. Ota mukaan vain oleellinen tieto.
- Jaa tieto eri tasoille, jotta kokonaisuus on helpompi hahmottaa. Päätasolla näkyy yleensä yhteenveto ja yksityiskohdat löytyvät tarvittaessa alemmalta tasolta.
- Käytä tiedon esittämistapaa, joka sopii juuri tähän työhön.
- Ryhmittele tieto semanttisesti ja huolehdi, että tietoon liittyvä hierarkia on näkyvissä.
- Tarkkaile, ettet vahingossa korosta vääriä asioita.

Web-sivut ovat historiallisesti katsottuna hyvin uusi ilmiö, mutta web-sivujen lukemista on kuitenkin tutkittu jonkin verran. Tutkimukset ovat osoittaneet, että ihmiset eivät lue web-sivujen tekstiä kuten kirjaa, vaan ihmiset lukevat tekstiä pikemminkin silmäilemällä sivuja läpi. Web-sivuilla lukija tarttuu ensimmäiseen sanaan, joka liittyy hänen etsimäänsä asiaan. Tästä syystä web-sivu on tärkeätä koota siten, että siinä on selkeät otsikot ja väliotsikot. Varsinainen teksti kannattaa jakaa lyhyisiin kappaleisiin. Lauseiden on myös oltava selkeitä. (Sinkkonen et al 2006, 124 - 125.) Kuutti (2003, 93) toteaa, että tyhjillä kohdilla on iso merkitystä ihmisen havaitsemisessa. Ihminen kiinnittää parhaiten huomiota kohtaan, joka sijaitsee tyhjän tilan ympäröimänä.

5.1 Typografia eli kirjoitusmerkkien käyttö

Kirjaintyyppien valinnalla vaikutetaan paljon web-sivun ulkonäköön ja selkeyteen, tai epäselvyyteen. Sinkkonen et al (2006, 124) kertovat, että paras lopputulos syntyy, kun käytetään vain muutamaa kirjaintyyppiä. Yleensä maksimimääränä pidetään kolmea eri kirjaintyyppiä. Tämä tarkoittaa esimerkiksi web-sivuilla yhtä kirjaintyyppiä yläotsikkoa, yhtä alaotsikkoa ja yhtä leipätekstiä varten. Kehittämishankkeen tekijöiden mielestä myös web-sivujen teksti on selkeätä, jos otsikoissa ja varsinaisessa tekstissä käytetään

pääosin samaa kirjaintyyppiä. Ehkä kirjan kirjoittajien ohje perustuukin siihen, että monilla web-sivuilla nähdään niin useaa kirjaintyyppiä, että kolme on vähän.

Yleinen periaate on, että pienaakkoset ovat helpompia luettavuudeltaan kuin suuraakkoset. Syynä tähän on se, että pienaakkosten kirjaimet poikkeavat toisistaan enemmän kuin suuraakkosten. Siksi pienaakkoset hahmottuvat nopeammin. Tämä sääntö pätee myös otsikoihin. (Sinkkonen et al 2006, 124.)

Sinkkonen et al (2006) antavat myös muita ohjeita tekstin korostamiseen nimenomaan web-sivuilla. Web-sivulla korostamiseen on suositeltavaa käyttää lihavointia tai toista väriä. Kursiivilla kirjoitettu teksti on luettavaa paperilla, mutta näytöllä se on erittäin epäselvää. Kirjan kirjoittajat eivät myöskään suosittele alleviivausta, sillä alleviivaus puurouttaa tekstin. Web-sivuilla alleviivattu teksti sekoittuu myös linkkeihin. Vasemman reunan tasaus on suositeltava etenkin suomen kielessä, jossa sanojen pituusvaihtelu on erittäin suuri. Keskitystä tekstissä ei kannata käyttää, sillä se suorastaan romuttaa luettavuuden.

5.2 Värien käyttö

Eri ihmisillä on hyvin erilainen tapa korostaa esim. Word- tai Excel-tiedostojensa tärkeitä kohtia. Joku käyttää ohjelman melkein kaikkia värejä ja toinen pärjää pelkällä mustalla. Värien käytöstä riippuen kumpikin näistä ääripään käyttäjästä saattaa saada aikaa joko selkeän tai sekavan tuotoksen. Sinkkonen et al (2006, 127) kirjoittavat, että ”värit ovat erittäin voimakas suunnitteluväline, jota tulee käyttää harkiten”. Jo pienet vauvat kiinnittävät väreihin huomiota. Toiset värit vetävät vauvojen huomion puoleensa. Värit ovat tärkeitä myös siksi, että niihin liittyy vahvoja emotionaalisia, sosiaalisia ja kulttuurisia merkityksiä.

Värien oikea käyttö voi lisätä työskentelyn tehokkuutta, nopeutta ja tarkkuutta. Toisaalta yksikin väri liikaa voi toimia päinvastoin. Olennaista värisuunnittelussa on muistaa, että noin 8 prosentilla miehistä ja 4 prosentilla naisista on jonkin tyyppinen värisokeus (Sinkkonen et al 2006, 133). Myös Kuutin (2003, 93) mielestä värit ovat tehokas tapa ohjata huomiota. Edellytyksenä on, että käyttöliittymän esim. web-sivun normaali väri-

tys on hillitty. Aistit turtuvat ja mikään väri ei enää kiinnitä huomiota, jos käyttöliittymä on kovin kirjava.

5.3 Muita korostuskeinoja

Kirjaintyyppien ja värien lisäksi myös kuvat kiinnittävät hyvin ihmisten huomiota. Kuutti (2003, 94) mukaan kuvan koko, värit sekä kuvan sisältö vaikuttavat siihen, kuinka hyvin kuva huomataan.

Ainakin muilla kuin viihdekäyttöön tehdyillä verkkosivuilla täytyy tekstin olla myös sisällöltään selkeätä. Kuutti (2003, 52) korostaa, että käytetyn kielen ja valittujen termien tulee olla normaalia arkikieltä. Kielen tulee myös esittää asiat käyttäjän näkökulmasta. Kehittämishankkeen verkkosivulla olemme noudattaneet tätä ohjetta ja olemme pyrkineet esittämään asiat huomioiden käyttäjän näkökulman. Olemme myös pyrkineet selittämään kaikki tutkintojärjestelmään liittyvät käsitteet mahdollisimman selkeästi arkikielellä, jotta verkkosivun teksti on helppolukuista. Tutkintojärjestelmän termejä on kuitenkin käytettävä, jotta tutkintokieli tulee tutuksi. Termien sisältö on hyvä ymmärtää, jotta tutkinnon suorittaja pystyy perehtymään tutkinnon perusteisiin ja tarvittaessa näyttötutkinto-oppaaseen.

Sinkkonen et al (2006, 43) kirjoittavat, että verkkosivujen heikko kohta on usein navigointi eli liikkuminen verkkosivulla. Navigoinnin pitäisi olla mahdollisimman helppoa ja siihen liittyvät tekijät pitäisi suunnitella lähes yksinomaan käytettävyyden kannalta. Navigointi saa olla tarkoituksellisesti mahdollisimman hankalaa ja haastavaa vain tietokonepeleissä, joissa navigointi on osa sisältöä.

Hyvän yhteenvedon verkkosivun suunnittelusta ovat koonneet Törmälä, Harju, Junttila, Liimatainen, Riihilä ja Tolmunen (2003, 74 - 75) kirjaansa *Verkkokurssin tuotantoprosessi ja tuotantoon liittyvä liiketoiminta*. Taulukkoon on koottu monipuolisesti seikkoja, jotka on hyvä ottaa huomioon.

Taulukko 1. Verkkosivun suunnittelussa huomioitavia seikkoja

Puhu käyttäjän kieltä	Poimi sanasto ja ikonit käyttäjän ympäristöstä. Esitä tieto loogisessa järjestyksessä.
Ole yhdenmukainen	Käytä yhdenmukaisia termejä, grafiikkaa, sommittelua ja kirjasintyyppejä koko sivustossa.
Minimoi käyttäjän muisti-kuorma	Asioiden tunnistus on helpompaa kuin niiden ulkoa muistaminen. Älä pakota käyttäjää muistamaan asioita ulkoa.
Tee järjestelmästä joustava ja tehokas	Varaudu siihen, että käyttäjillä on erilaiset käyttötarpeet. Laadi ohjeet aloitteleville käyttäjille. Laita usein haettu tieto hyvin esille.
Esteettisyys ja yksinkertaisuus	Tee sivustostasi visuaalisesti miellyttävä. Karsi epäoleellinen ja häiritsevä tieto pois.
Jäsentele tieto sopiviin osiin	Tee dokumenteista lyhyitä, mielellään kerralla näytölle sopivia. Laita yhteen dokumenttiin vain yksi kokonaisuus.
Esitä tieto tasoittain tarkentuen	Järjestä tieto hierarkkisesti. Laita yleiset asiat ylimmäksi. Anna käyttäjän valita, mitä osaa hän tutkii tarkemmin ja kuinka syvälle.
Anna käyttäjälle palautetta navigoinnista	Tarjoa linkkejä aiheeseen liittyviin tietoihin. Ilmaise käyttäjälle hänen sijaintinsa sovelluksessa. Tee paluu alkutilaan helpoksi.
Älä valehtele käyttäjälle	Poista virheelliset ja harhaanjohtavat linkit, älä viittaa puuttuvaan tietoon.

6 Verkkokurssin pedagoginen suunnittelu

Verkkokurssin pedagogiseen suunnitteluun on kehitetty useita malleja. Tässä kehittämishankkeessa on perehdytty Törmälän, Harjun, Junttilan, Liimataisen, Riihilän ja Tolmuseen teoksessa *Verkkokurssin tuotantoprosessi ja tuotantoon liittyvä liiketoiminta* (2003, 38 - 53) esiteltyyn malliin, joka perustuu yleisiin koulutuksen suunnitteluun liittyviin periaatteisiin. Tekijät ovat siis ajatelleet, että verkkokurssin pedagoginen suunnittelu ei olennaisesti eroa muun tyyppisen koulutuksen suunnittelusta. Verkkokurssin suunnittelussa erona se, että tekninen suunnittelu kulkee pedagogisen suunnittelun rinnalla. Pedagogisen suunnittelun tavoitteena on luoda kurssi, joka tukee opiskelijoiden opiskelua ja kurssin tavoitteiden saavuttamista.

Seuraavassa kerromme edellä mainittuun malliin peilaten, miten kehittämishankkeen tekijöiden suunnitteluprosessi eteni. Valitettavasti etenimme siten kuin kiireisessä työelämässä usein edetään eli loimme heti verkkosivun ja aloimme saman tien nimetä lohkoja mieleen tulevilla asioilla ja teksteillä. Muokkasimme toki lohkojen sisältöä ja järjestystä verkkosivun tekemisen aikana.

Tässä Törmälän et al'in (2003, 38 - 53) mallin eri vaiheet:

1. Koulutustarpeen määrittelemine
2. Organisaation ja kohderyhmän analysointi
3. Tavoitteiden määrittely ja asettaminen
4. Opetussuunnitelman laatiminen
5. Soveltuvien opiskelumenetelmien valinta
6. Koulutussisältöjen suunnittelu ja tarkentaminen
7. Sisällön käsikirjoittaminen
8. Tuotantokäsikirjoitus
9. Sisällön ja rakenteen arviointi ja testaaminen
10. Tuotantoprosessin eteneminen sisällön näkökulmasta
11. Käyttöönoton suunnittelu

12. Opiskelun aikaiset toiminnot ja toimijat

13. Arviointi

Ensimmäisessä vaiheessa Törmälä et al'in mukaan pitää arvioida, mitä lisäarvoa joko opiskelijalle tai opetusta antavalle organisaatiolle on siitä, että aiheesta toteutetaan verkkokurssi. Verkkokurssin tulee vaikuttaa positiivisesti koulutuksen toteuttamiseen, opiskelun uudelleenlaiseen organisointiin, oppimisen parempaan laatuun tai vaikuttavuuteen, opiskelutaitojen kehittymiseen tai vuorovaikutuksen lisääntymiseen. Turhan takia verkkokurssia ei kannata suunnitella. Turhan takia ei myöskään tehty tämän kehittämishankkeen verkkosivua. Liiketalouden tutkintovastaava ja muut kouluttajat olivat huomanneet, että tutkinnon suorittajien oli vaikea ymmärtää tutkinnon suorittamiseen liittyviä käsitteitä ja vaiheita, vaikka niitä heille selvitettiin sekä ryhmänä että henkilökohtaisissa ohjauksissa.

Seuraavissa kolmessa vaiheessa Törmälä et al analysoivat organisaation ja kohderyhmän sekä määrittelevät opetuksen tavoitteet ja vaatimukset. Kehittämishankkeen alussa haastattelimme kouluttajia, jotta saimme selville, mitä verkkokurssilta odotetaan. Haastatteluissa vahvistui myös oma kokemuksemme siitä, että tutkinnon suorittajat, työpaikkaohjaajat sekä työelämäarvioijat ovat hyvin heterogeeninen joukko. Osalla on jo paljon työkokemusta, osalla ei juurikaan. Osa on opiskellut aiemminkin, osa ei peruskoulun jälkeen ollenkaan. Myös kielellisissä kyvyissä kohderyhmällä on isoja eroja, osalla voi olla vaikea lukihäiriökin. Lyhyesti kerrottuna kurssin tavoitteeksi tuli laatia selkokielinen verkkosivu, joka on koko tutkinnon suorittamisen ajan tutkinnon suorittajien sekä muiden ryhmien käytössä.

Törmälän et al'in mallin vaiheissa 5 - 8 valitaan sopivat opiskelumenetelmät, tarkennetaan koulutuksen sisältöä, aloitetaan sisällön käsikirjoittaminen ja lopuksi tehdään tuotantokäsikirjoitus. Tuotantokäsikirjoittamisella Törmälä et al tarkoittavat kurssin aloituksessa ja lopetuksessa käytettäviä tekstejä. Näillä teksteillä tuetaan opiskelun aloittamista, etenemistä, päättämistä sekä mahdollista arviointia. Kehittämishankkeemme verkkosivun suhteen olimme heti yksimielisiä siitä, että sivu on eräänlainen lähdeteos tutkinnon suorittajille tai pikemminkin suodatettu koonti näyttötutkinnon suorittamista koskevista ohjeista. Suunnitelmissa on antaa tutkinnon suorittajille mahdollisuus käydä keskustelua ja kysyä neuvoa. Myös lyhyt testi tutkinnon suorittamisen perusasioista on

suunnitelmissa, jotta kouluttajat voivat kontrolloida, että opiskelijat ovat tutustuneet verkkosivuun tarpeeksi.

Aloitimme sisällön käsikirjoittamisen heti. Saimme pohjaksi eri tutkintoja varten tehtyjä materiaaleja. Loppujen lopuksi kirjoitimme paljon itse käyttäen lähteenä mm. näyttötutkinto-opasta (Opetushallitus 2011). Tuotantokäsikirjoittaminen tehtiin aloituksen osalta heti alussa. Tähän vaiheeseen liittyvää tekstiä tuotamme myöhemmin todennäköisesti lisää, jos toteutamme suunnitelman käyttäjille tarkoitetusta testistä. Myös vaihe kymmenen toteutettiin saman tien eli tuotettu teksti kirjoitettiin suoraan verkkosivulle tai linkitettiin siihen.

Mallin vaiheessa yhdeksän suoritetaan sisällön ja rakenteen arviointi ja testaaminen. Kehittämishankkeessa päädyimme siihen, että testaamme verkkosivua tässä vaiheessa liiketalouden perustutkinnon tutkintovastaavalla. Syynä tähän oli tiukka aikataulu sekä se, että koimme, että kokenut tutkintovastaava antaa meille parhaat neuvot sisällöstä. Toisaalta hyvin kokenut tutkintovastaava myös osaa tutkinnon suorittamiseen liittyvät käsitteet niin hyvin, että hän ei ehkä ole jäävi arvioimaan sitä, onko verkkosivuston teksti tarpeeksi selkokieleistä ensimmäistä näyttötutkintoaan suorittavalle opiskelijalle. Niinpä muutamassa kohdassa emme tehneet tutkintovastaavan ehdottamia muutoksia, sillä olimme sitä mieltä, että vaikeaa asiaa täytyy selostaa tarkasti. Tutkintovastaava testasi samalla myös sivuston teknisen toimivuuden.

Mallin vaiheessa 11 suunnitellaan käyttöönotto eli mietitään, milloin kurssin opetuskäyttö voidaan aloittaa. Kehittämishankkeemme alussa hetken toiveena oli saada kurssi opetuskäyttöön jo keväällä 2011, mutta aika pian huomasimme, että koska työnantaja ei antanut resursseja kurssin suunnitteluun, opetuskäyttö olisi mahdollista aikaisintaan alkusyksyllä 2011. Aikataulumme toteutui ja ensimmäinen opiskelijaryhmä sai verkkosivun käyttöönsä lokakuussa 2011. Kurssin otti käyttöön liiketalouden perustutkinnon tutkintovastaava, joka toimi myös ensimmäisenä arvioijanamme vaiheessa yhdeksän.

Törmälän et al.'in mallin vaiheessa 12 määritellään opiskelun aikaiset toiminnot ja toimijat. Pääasiallinen kurssin käyttäjä on tutkinnon suorittaja, mutta toiveena on myös, että tutkinnon suorittajan työpaikkaohjaaja ja työelämäarvioijat käyttäisivät kurssille kerättyä aineistoa apunaan. Kurssin aikana esiin tulleissa ongelmissa auttaa kurssin ve-

täjä, joka on yleensä kurssin vastuukouluttaja tai tutkintovastaava. Verkkosivulla on kohta, jossa opiskelija voi lähettää kysymyksiä tutkintovastaavalle. Tämän toiminnon kohtalo on vielä epäselvä, sillä kysymyksiin vastaaminen vaatii tutkintovastaavalta aikaa, mutta esimiehen hyväksyntää asialle ei toistaiseksi ole.

Viimeisenä vaiheena on tärkeä arviointi. Törmälä et al korostavat, että arviointia ei toteuteta vain prosessin loppuvaiheessa, vaan arviointia tulee tehdä sekä suunnittelu-, toteutus- että käyttöönottovaiheissa. Arviointia voidaan tehdä sekä itsearviointina että ulkopuolisena arviointina.

Arvioinnissa käytetään usein käytettävyydestä, jonka vaiheita ovat testitilanteen organisointi ja toteutus, käyttäjän tai käyttäjien haastattelu ja tulosten analysointi. Käytettävyydestin tarkoituksena on varmistaa tuotteen käytettävyys tai mitata se. (Sinkkonen 2006, 181). Sinkkosen (2006, 281) mukaan myös asiantuntijan arvio kannattaa liittää testiin. Kuutin (2003, 48) mielestä on erityisen hyödyllistä arvioida keskeneräisiä tuotteita, sillä silloin ongelmakohdat havaitaan mahdollisimman ajoissa ja ongelmia voidaan yrittää korjata. Valmista tuotetta ei ehkä pystytä enää korjaamaan tai ainakin sen korjaaminen on keskeneräisen tuotteen korjaamista kalliimpaa. Kuutti (2003, 48) viittaa myös tutkimustulokseen, jonka perusteella yksittäinen arvioija löytää vain noin 35 % käytettävyyteen liittyvistä ongelmista. Kun arvioijia on useita, testauksessa tulee esiin enemmän kehitettäviä kohtia. Kun arvioijia on viisi, löydetään noin $\frac{3}{4}$ käytettävyysongelma.

Ongelmien lisäksi on tärkeää tutkia myös sitä, miellyttääkö tuote subjektiivisesti käyttäjiä. Haastattelu on tähän hyvä keino. Miellyttävyyden tutkiminen on verkkosivunkin kohdalla tärkeää, sillä miellyttävyys vaikuttaa halukkuuteen käyttää sivustoa. (Kuutti 2003, 86 – 87). Jos verkkosivun ulkoasu on epämiellyttävä ja sekava, sivun käyttö on varmasti vähäistä, vaikka asiasisältö olisikin hyvä.

Arvioimme suunnittelemaamme ja toteuttamaamme verkkosivua koko ajan yhteisissä tapaamisissa. Ulkopuolista arviointia saimme tutkintovastaavalta sekä jatkossa myös opiskelijaryhmiltä. Myös teknisenä apuna toiminut viestinnän kouluttaja antoi arvokkaita kommentteja ja vinkkejä.

7 Yhteenveto

Kehittämishankkeen keskeisenä tarkoituksena oli luoda yhtenäinen ohjeistus tutkinnon suorittamisesta tutkinnon suorittajille, kouluttajille, työpaikkaohjaajille ja tutkintosuoritusten arvioijille. Tarve kirjallisesta ohjeesta tuli sekä tutkinnon suorittajilta että kouluttajilta. Kouluttajat kaipasivat kirjallista ohjetta työvälineekseen ja tutkinnon suorittajia se palvelee tietopankkina. Kirjallisen ohjeen tarvetta perusteltiin myös sillä, että näin annettu tietosisältö olisi samanlainen kaikille ja että se olisi koko ajan saatavilla.

Kirjallinen ohje toteutettiin verkkosivuna. Verkkosivusta pyrittiin tekemään mahdollisimman selkokielineen ja siinä selvitetään tutkinnon suorittaminen vaihe vaiheelta. Kieleen kiinnitimme erityistä huomiota, jotta vaikeaksi koettu tutkintokieli saatiin selkeästi ymmärrettäväksi. Kehittämishankkeemme tavoitteena oli myös kehittää opettajien välistä yhteistyötä ja rakentaa uusia yhteistyön muotoja oppilaitoksen eri toimialojen välillä. Tämä tavoite ei ole vielä toteutunut, mutta verkkosivu otetaan käyttöön ainakin hotelli- ja ravintola-alan tutkinnoissa, kunhan sitä on ensin testattu liiketalouden perustutkinnon tutkinnon suorittajilla.

Tutkinnon suorittajat voivat kommentoida sivuston ulkoasua, käytettävyyttä, sisältöä ja tarpeellisuutta verkkosivulla avatussa keskustelussa. Mielenkiinnolla jäämme odottamaan kommentteja. Tässä alkuvaiheessa kehitämme tutkintoinfoa opiskelijoilta ja kouluttajilta saamamme palautteen mukaan. Haasteena jatkossa on, kuka verkkosivua ylläpitää ja kuinka eri alojen kouluttajat hyväksyvät tällaisen yhteisen verkkosivun.

Toivomme myös, että kehittämishankkeemme mahdollistaa uuden yhtenäisen toimintatavan liiketalouden koulutusallalla ja laajemmin eri toimialoilla. Toivomme myös, että yksi yhtenäinen verkkosivu palvelee tutkinnon suorittajia mahdollisimman hyvin ja auttaa heitä tutkinnon suorittamisen suunnittelussa.

Lähteet

Julkaistut lähteet:

Kuutti, Wille. 2003. Käytettävyys, suunnittelu ja arviointi. Korkeakoulu-sarja 2003. Helsinki: Talentum Media Oy.

Opetushallitus. Näyttötutkinto-opas. Näyttötutkinnon järjestäjien ja tutkintotoimikuntien käyttöön. [pdf-tiedosto]. [viitattu 19.10.2011] Saatavissa: http://www.oph.fi/download/133192_Nayttotutkinto-opas_k.pdf

Sinkkonen Irmeli, Kuoppala Hannu, Parkkinen Jarmo, Vastamäki Raino. 2006. Käytettävyyden psykologia.3., uudistettu painos. Helsinki: Edita Publishing Oy.

Törmälä Visa, Harju Minna, Junttila Venla, Liimatainen Maarit, Riihilä Sari, Tolmunen Miia. 2003. Verkkokurssin tuotantoprosessi ja tuotantoon liittyvä liiketoiminta., Tietotekniikan tutkimusinstituutti, Tietotekniikan tutkimusinstituutin julkaisuja 13/2003. Jyväskylä; Jyväskylän yliopisto.

Haastattelut:

Rosa Hyvönen, Ulla Karhapää, Päivi Koskiranta, Minna Kuusinen, Pirkko Somero. Helmikuussa 2011. Tampereen Aikuiskoulutuskeskus.

Liitteet

1(4)

Liite 1: Kuvaruutukaappaus tutkintoinfosta

Aiheen kuvaus

Ohjeistusta näyttötutkinnon suorittamiseen

Tervetuloa tutustumaan aikuisten näyttötutkinnon suorittamiseen. Pyrimme kertomaan konkreettisesti ja käytännönläheisesti, miten näyttötutkinto suoritetaan. Näyttötutkinto suoritetaan aidoissa työtehtävissä työpaikalla tai työssäoppimispaikalla. Pyrimme antamaan konkreettisia työkaluja, menetelmiä, ideoita ja esimerkkejä tutkintosuunnitelman laatimiseen ja tutkinnon suorittamiseen.

Onnea ja menestystä matkalle kohti tutkintoa!

1 Käsitteet

Tässä osiossa avaamme näyttötutkinnon suorittamiseen liittyviä käsitteitä. Pyrimme konkretisoimaan niitä selkokielelle, jotta asia ei tunnu niin vieraalta tai kenties monimutkaiselta. Jos sinulle on vaikkapa jokin kouluttajan käyttämä käsite (esim. tutkintotoimikunta) vieras, niin voit katsoa täältä, mitä se tarkoittaa.

 [Käsitteet](#)

 [Näyttötutkinto-opas/kaikki käsitteet](#)

2 Tutkinnon perusteet

Tässä osiossa kerromme, mitä tutkinnon perusteet tarkoittavat. Tutkinnoissa **vaadittava ammattitaito** määritellään Opetushallituksen **näyttötutkinnon perusteissa**, joissa tutkinnon osat on määritelty työelämän työkokonaisuuksina, yhdessä elinkeinoelämän kanssa.

Tutkinnon perusteiden tunteminen on lähtökohta tutkinnon suorittamiseen ja tämän takia sinun tulee perehtyä tutkinnon perusteisiin.

 [Liiketalouden perustutkinnon perusteet](#)

3 Henkilökohtaistaminen

Henkilökohtaistamisen ideana on, että näyttötutkinnon suorittajan valmistava koulutus ja tutkinnon suorittaminen toteutetaan siten, että otetaan huomioon tutkinnon suorittajan aikaisemmin hankkima osaaminen ja nykyiset tarpeet.

Näyttötutkintojärjestelmän etu on, että siinä tunnustetaan eri tavoilla hankittu osaaminen, joka on kertynyt työkokemuksen, opintojen tai jonkun muun toiminnan kautta. Henkilökohtaistamisen avulla selvitetään sinun osaamisesi ja koulutustarpeesi. Henkilökohtaistaminen ei ole irrallinen prosessi, vaan se jatkuu koko tutkinnon suorittamisen ajan. Katso myös kohdassa 4 oleva tutkintoprosessi.

Alla on kooste henkilökohtaistamisesta. Voit tutustua tarkemmin Henkilökohtaistamiseen Näyttötutkinto-oppaan sivuilla 31-36

 [Henkilökohtaistamisen kolme vaihetta](#)

4 Tutkintoprosessi

Tutkintoprosessi kuvaa sitä, miten näyttötutkinnon suorittaminen etenee tutkinnon suorittajan kannalta, mitä tutkinnon suorittajan tulee tehdä itse tai huolehtia, että esim. työpaikka-arvioija tekee missäkin tutkinnon vaiheessa.

 [TAKK:n tutkintomalli](#)

 [Henkilökohtainen prosessi](#)

5 Suunnitelma tutkinnon suorittamisesta (tutkintosuunnitelma)

Laadit tutkintosuunnitelman valmiiseen mallipohjaan yhdessä työnantajasi ja TAKK:n kouluttajan kanssa. Mallipohjan saat ryhmäsi Moodlesta. **Suunnitelman tekemisestä käynnistyy tutkinnon suorittaminen.** Voit käynnistää suunnitelman laatimisen keskustelemalla ja pohtimalla sopivia työkokonaisuuksia ohjaajasi kanssa. Katso työtäsi laajasti ja luovin silmin.

Alla olevassa linkissä on ohjeistusta tutkintosuunnitelman tekemiseen.

 [Ohjeistusta tutkintosuunnitelman laatimiseen](#)

6 Ammattitaidon arviointi näyttötutkinnoissa

Näyttötutkinnoissa arviointi tapahtuu pääosin työpaikalla eli tutkintotilaisuuksissa. Sinä osoitat ammattitaitosi tutkintosuunnitelman mukaisesti pääasiassa työelämän todellisissa työtehtävissä. Arvioijasi on yleensä esimiehesi, työkaverisi tai joku muu alasi ammatin osaava henkilö työpaikaltasi. Tutkintotilaisuudessa arvioidaan tutkinnon perusteiden mukaista osaamista. Arvioijat nimetään tutkintosuunnitelmaan. Arvioija ei saa olla työpaikkaohjaasi, ei sukulaisesi, eikä hän saa parhaillaan suorittaa samaa tutkintoa. Jos työpaikaltasi ei löydy soveltuvaa arvioijaa, neuvottele asiasta vastuukouluttajasi kanssa.

Mikäli tutkinnon perusteet sallivat, sinun on mahdollista täydentää tutkintosuoritustasi myös suullisesti tutkintotilaisuudessa. Arvioijan tulee kirjata havainnot arviointilomakkeeseen joko tutkintotilaisuuden aikana tai sen jälkeen. Havaintojen kirjaaminen on olennaista, sillä sen avulla varmistetaan tutkintosuoritusten kattavuus ja arvioinnin luotettavuus.

Yleistä tutkintojen arvioinnista

 [Liiketalouden pt:n arviointikeskustelu](#)

 [Vinkkejä itsearvioinnin laatimiseen](#)

7 Tutkintotoimikunta

- vastaa näyttötutkintojen valvonnasta
- huolehtii tutkintotilaisuuksien riittävästä ja kattavasta saatavuudesta
- solmii tutkintojen järjestämissopimukset
- täsmentää arvioinnin kohteet, arviointikriteerit ja tutkintosuoritusten järjestämistavat
- tekee arvioinnin lopullisen päätöksen
- tekee aloitteita tutkinnon perusteiden ja tutkintotoimikunnan kehittämiseksi
- valvoo tutkintotilaisuuksista perittävien maksujen kohtuullisuutta

Tutkintotoimikunnat kokoontuvat säännöllisesti. Kokousten ajankohdat löydät tutkintotoimikuntien nettisivuilta:

 [Linkki liiketalouden tutkintotoimikunnan sivuille](#)

4(4)

8 Todistukset ja jatko-opintokelpoisuus

Tutkintotoimikunta myöntää tutkintotodistuksen. Näyttötutkinnon järjestäjä eli TAKK esittää tutkintotoimikunnalle tutkinnon osien tai koko tutkinnon suorittamisen hyväksymistä. TAKK toimittaa tarvittavat asiakirjat tutkintotoimikunnalle sen määrittelemällä tavalla ja aikataululla. Vaadittavat asiakirjat pitää olla tutkintotoimikunnassa vähintään kaksi viikkoa ennen kokousta.

Tutkintotodistuksen lisäksi saat valmistavasta koulutuksesta opintosuoritusotteen, joka sisältää arvosanat suoritetuista jaksoista.

Oppisopimuskoulutuksessa saat myös oppisopimustodistuksen, jossa on huomioitu sekä työssäoppiminen että valmistava koulutus.

- [📄 Tutkintotodistusten kansainväliset liitteet](#)
- [📄 Hae ammattitutkintostipendiä!](#)
- [📄 Näyttötutkintojen tutkintotasot ja jatko-opintokelpoisuus](#)
- [📄 Arvioinnin oikaisu näyttötutkinnoissa](#)

9 Kysymyksiä tutkintovastaavalle

Tällä palstalla voit tarvittaessa esittää kysymyksiä tutkinnon suorittamisesta.

[👤 Kysymyksiä liikelouden perustutkinnosta](#)

10 Linkkivinkkejä

- [🌐 Opetushallitus](#)
- [🌐 Opetushallituksen osaamisen tunnistaminen](#)
- [🌐 AIPAL-palautejärjestelmä](#)
- [📄 Tilastokeskus/Näyttötutkintoon valmistavan koulutuksen opiskelijat ja tutkinnon suorittaneet](#)
- [📄 Suomen tutkintojärjestelmä](#)
- [🌐 Opetus- ja Kulttuuriministeriö](#)
- [🌐 Työ- ja Elinkeinoministeriö](#)
- [🌐 Koulutusrahasto](#)
- [🌐 Finlex-Valtion säädöstietopankki](#)